

Systemová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností

**Analýza činnosti dobrovolných svazků obcí v území
správního obvodu**

ORP Hlučín

1 Obecné informace o území správního obvodu ORP

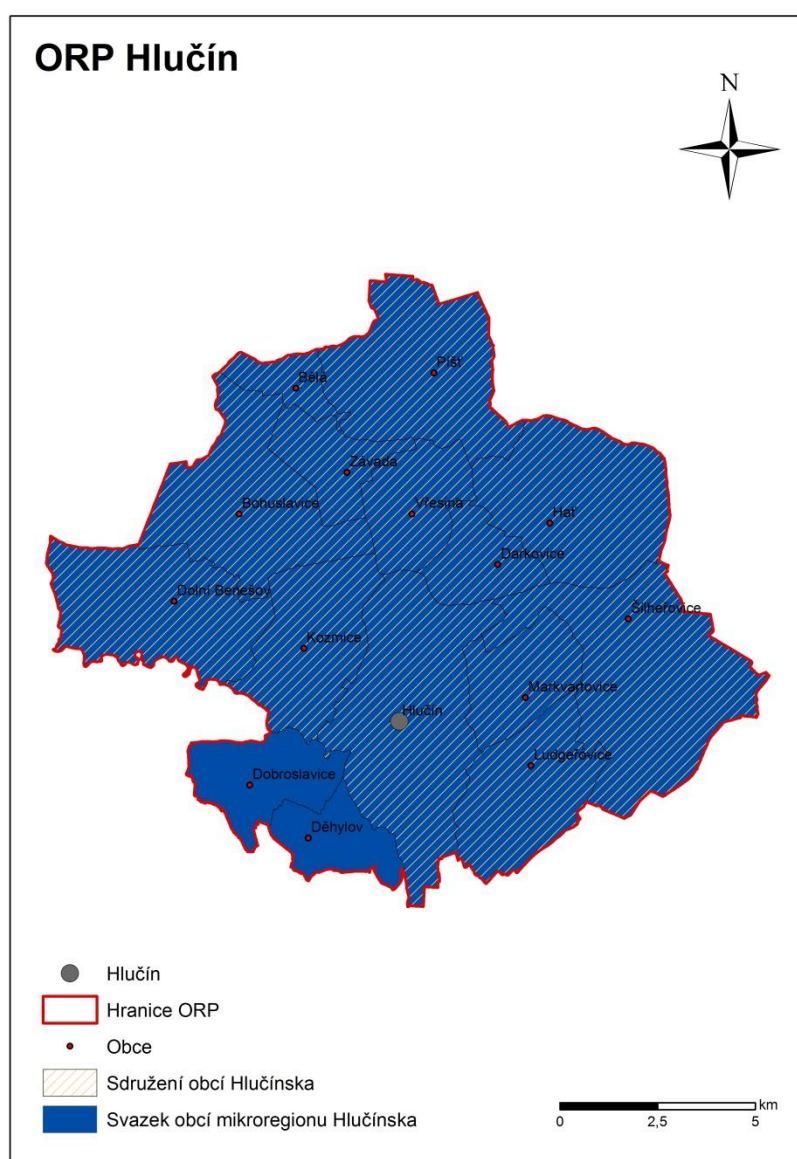
Název ORP	Hlučín		
Kraj	Moravskoslezský		
Rozloha ORP	2114 ha		
Počet obyvatel ORP	40 811		
Počet obcí s pověřeným úřadem	1		
Obce s pověřeným úřadem	Hlučín		
Počet obcí	15		
Názvy obcí	Bělá	Bohuslavice	Darkovice
	Děhylov	Dobroslavice	Dolní Benešov
	Hať	Hlučín	Kozmice
	Ludgeřovice	Markvartovice	Píšť
	Šilheřovice	Vřesina	Závada
Hustota zalidnění	391 osob/km ²		
Počet dobrovolných svazků obcí	2		
Název a typ dobrovolného svazku obcí	<i>Svazek obcí mikroregionu Hlučínska</i>		polyfunkční
	<i>Sdružení obcí Hlučínska</i>		polyfunkční

2 Souhrnná zpráva za všechny DSO v území

Ve správním obvodu ORP Hlučín působí 2 dobrovolné svazky obcí (Sdružení obcí Hlučínska, Svazek obcí mikroregionu Hlučínska), přičemž v jednom z uvedených svazků je skutečně sdruženo celé území správního obvodu ORP Hlučín. V druhém je pak sdružena převážná většina obcí spadajících do správního obvodu ORP, nicméně tento dobrovolný svazek má územní přesahy také do sousedních ORP.

Všechny svazky obcí, které působí v ORP Hlučín, jsou v současné době činné.

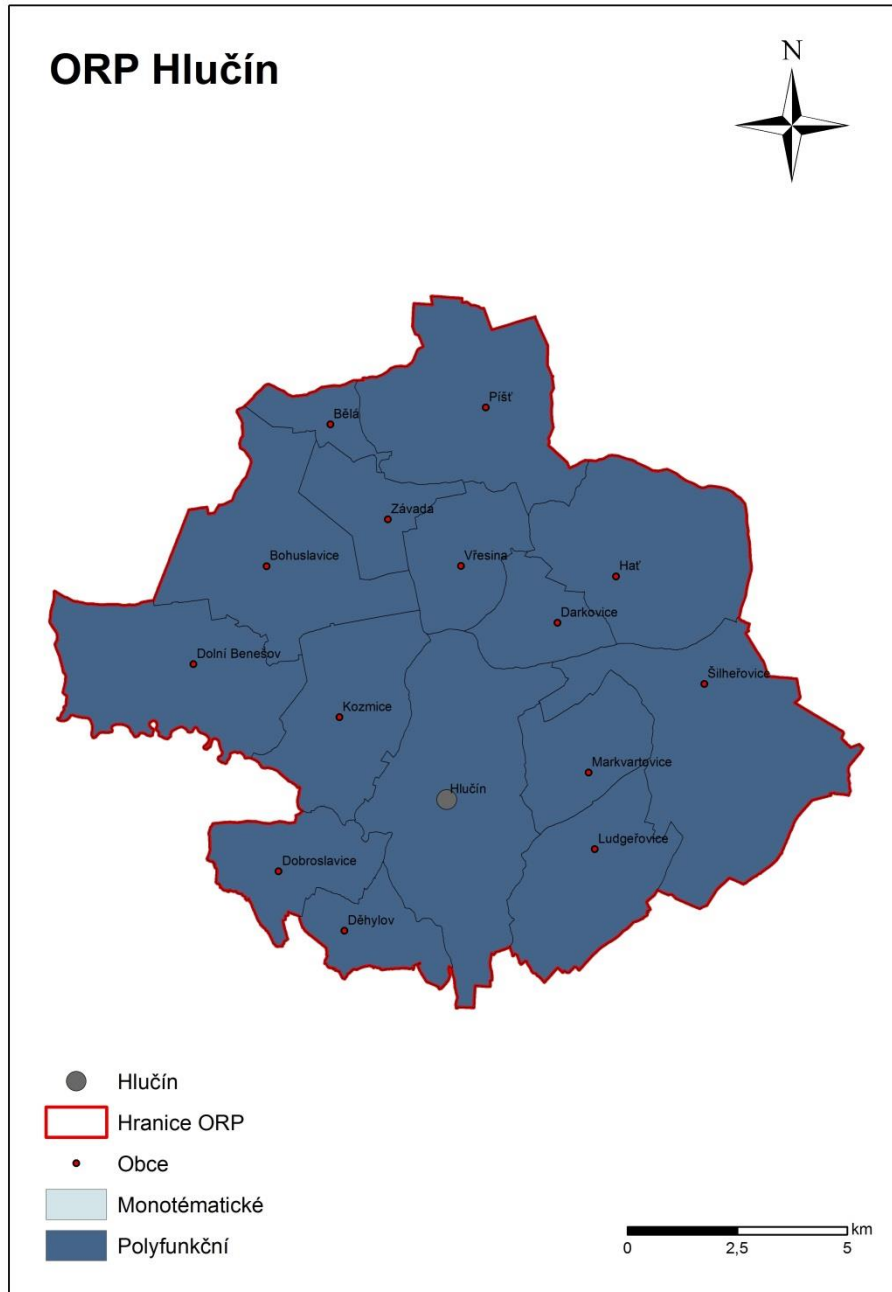
DSO působící v území ORP

Obce v území ORP zapojené do DSO

Polyfunkční a monotematické DSO*

* Monotematickým svazkem obcí je pro tuto analýzu myšlen takový subjekt, jehož předmět činnosti je zaměřen pouze na jednu jedinou aktivitu, která je ve své základní podstatě aktivitou jednorázovou a po naplnění stanoveného cíle již takový subjekt v zásadě nemá dalšího efektivního využití (např. dobrovolný svazek obcí založený pouze za účelem zřízení vodovodu, dobrovolný svazek obcí zřízený pouze za účelem vybudování kanalizace apod.)

Polyfunkční je dobrovolný svazek obcí působící ve více oblastech, přičemž účel jeho zřízení není naplněn pouze jednorázovou akcí a činnost toho subjektu tak není časově omezena.

2.1 Obecné informace

V dané oblasti jsou oba dobrovolné svazky obcí poměrně aktivní a oba ovlivňují dění v rámci daného území. Spolupráce obcí v daném regionu se poté zaměřuje na rozvoj a podporu hospodářských a kulturních aktivit, přičemž jeden ze svazků se výslovně zaměřuje též na otázky v rámci projektu analyzovaných činností, a to konkrétně na otázky z oblasti školství a sociální péče.

2.2 Organizační struktura

U obou svazků obcí zahrnuje organizační struktura nejvyšší orgán složený ze zástupců všech členů, kolektivní výkonný orgán, jednočlenný orgán, který zastupuje svazek navenek a kolektivní kontrolní orgán.

Nejvyšší orgán = Každý člen má při rozhodování tohoto orgánu jeden hlas a není tedy rozhodující velikost dané obce. Nejvyšší orgán rozhoduje o zásadních otázkách činnosti svazku, volí směr působení, vybírá hlavní předměty činnosti a samozřejmě volí členy výkonných a kontrolních orgánů svazku. Na jeho rozhodnutí je samozřejmě také vázáno disponování s celistvostí svazku, resp. jeho rozšiřování o nové členy, rozdělování či zrušení svazku. Dále je nejvyšší orgán potvrzovatelem roční účetní závěrky a samozřejmě také schvaluje pravidelné roční rozpočty. Nejvyšší orgán se schází pravidelně nejméně 2 krát za kalendářní rok.

Výkonný orgán = Volený zpravidla jednotlivec, který řídí činnost svazku mezi jednotlivými zasedáními nejvyššího orgánu. Má právo zastupovat svazek navenek a zavazovat jej při jednání se třetími osobami.

Orgán, který zastupuje svazek = Tento (zpravidla) jednotlivec zastupuje svazek při jednání s třetími osobami, má právo svazek zavazovat v soukromoprávních i veřejnoprávních vztazích a zpravidla také odpovídá za řádné vedení účetnictví a daňovou agendu.

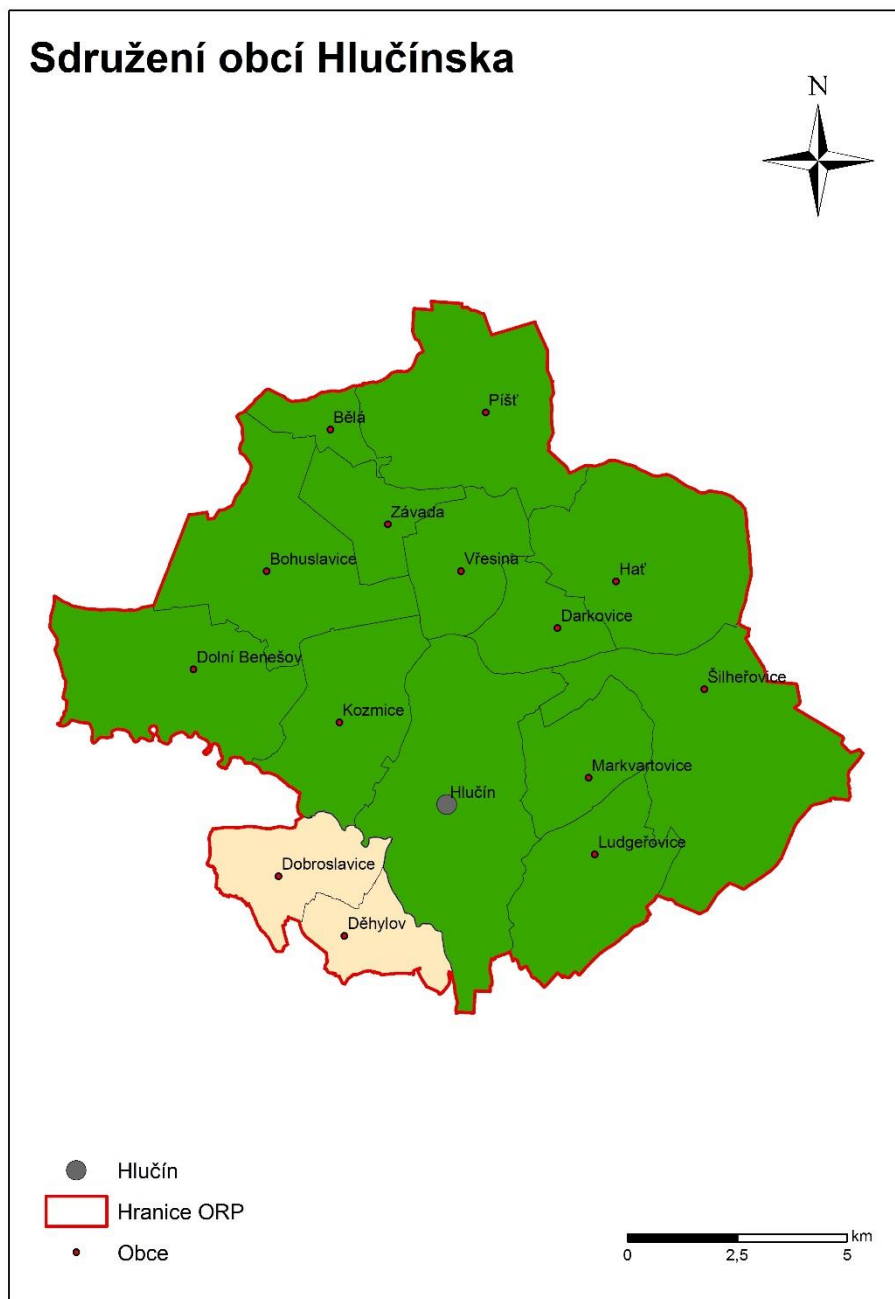
Kontrolní orgán = Kolektivní orgán volený nejvyšším orgánem svazku dohlíží především na hospodaření svazku, dále pak také na soulad činnosti orgánů svazku se stanovami a s právními předpisy.

2.3 Financování dobrovolného svazku obcí

Dobrovolné svazky obcí jsou ve všech případech financovány především z členských příspěvků a dále z dotací, úvěrů a jiné finanční výpomoci, zisk z hospodářské činnosti svazku. Základním kritériem pro stanovení výše pravidelného finančního příspěvku je počet trvale usídlených obyvatel členských obcí k určenému datu (většinou 1. leden roku, za který se příspěvek platí). O konkrétní výši příspěvku rozhoduje zpravidla nejvyšší orgán svazku v závislosti na plánovaném hospodaření svazku.

3 Analýza jednotlivých DSO působících v území

3.1 Sdružení obcí Hlučínska

Název DSO	Sdružení obcí Hlučínska
Adresa	Hlučín, Mírové náměstí 23, 74 801
IČ	71179216
Web	-

Počet členů DSO	27		
Název	ORP	Adresa	IČ
Hlučín	Hlučín	Mírové náměstí 32, 748 01	00300063
Dolní Benešov	Hlučín	Hájecká 65, 747 22	00299979
Kravaře	Kravaře	Náměstí 405/43, 747 21	00300292
Bělá	Hlučín	Bělá 150, 747 23	00534650
Bohuslavice	Hlučín	Poštovní 119, 747 19	00299839
Bolatice	Kravaře	Hlučínská 95/3, 747 23	00299847
Darkovice	Hlučín	Dlouhá 180/37, 747 17	00635456
Hať	Hlučín	Lipová 86, 747 16	00635511
Hněvošice	Opava	Opavská 170,747	00300071
Chlebičov	Opava	Hlavní 65, 747 31	00533947
Chuchelná	Kravaře	Mírová 23, 747 24	00300161
Kobeřice	Kravaře	Slezská 195/53, 747 27	00300241
Kozmice	Hlučín	Por. Hoši 3, 747 11	00849961
Ludgeřovice	Hlučín	Markvartovická 52/48, 747 14	00300390
Markvartovice	Hlučín	Šilheřovická 491, 747 14	00300411
Oldřišov	Opava	Slezská 135, 747 33	00300527
Píšť	Hlučín	Píšť 58/2, 747 18	00300560
Rohov	Kravaře	Hlavní 180, 747 25	00635499
Služovice	Opava	Služovice 135, 747 28	00300675
Strahovice	Kravaře	Strahovice 190, 747 24	00534668
Sudice	Kravaře	Náměstí P. A. Jureczky 13, 747 25	00300713
Šilheřovice	Hlučín	Střední 305, 747 15	00300730

Štěpánkovice	Kravaře	Slezská 520/13, 747 28	00300756
Třebom	Kravaře	Třebom 3, 747 25	00635481
Velké Hoštice	Opava	Zámecká 195, 747 31	00300845
Vřesina	Hlučín	21. dubna 247/1, 747 20	00635545
Závada	Hlučín	Závada 106, 747 19	00635553

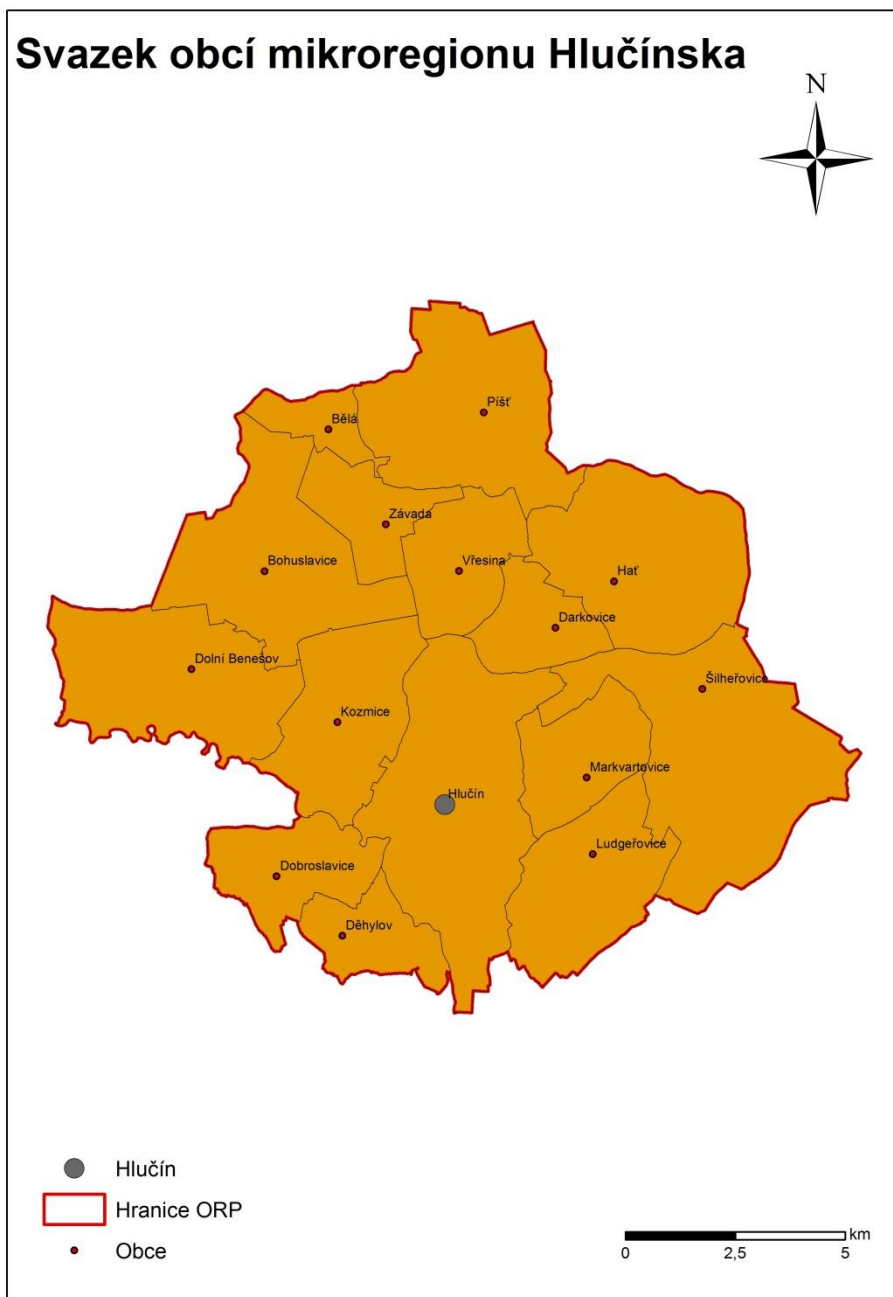
Základní informace o DSO dle stanov	
Předmět činnosti	<ul style="list-style-type: none"> Rozšíření, zlepšení a prohloubení hospodářské, kulturní a jiné spolupráce mezi členy svazku obcí v rámci regionu „Hlučínska“ ochrana a prosazování společných zájmů členů tohoto svazku koordinace mezi členy všech regionálních projektech v obecní a podnikatelské sféře v rámci regionálním, celostátním i mezinárodním
Typ DSO	polyfunkční
Organizační struktura	<ul style="list-style-type: none"> Sněm Rada Předseda a místopředsedové Kontrolní a revizní komise
Pravomoci jednotlivých orgánů DSO	
Sněm	<ul style="list-style-type: none"> Tvoření zástupců všech členských obcí volba kontrolní a revizní komisi rozhodování ve věci voleb orgánů svazku obcí, o přistoupení nových členů svazku obcí, schvalování rozpočtu svazku obcí, schvalování závěrečného účtu, resp. vyúčtování hospodaření, změnách a doplňujících stanov svazku obcí, rozhodnutí o zániku svazku obcí možnost vyhrazení si dalších pravomocí v oblasti působnosti svazku obcí
Usnášeníschopnost	Je-li přítomna alespoň nadpoloviční většina zástupců členů.
Rada	<ul style="list-style-type: none"> rozhodování o všech otázkách které musí svazek obcí řešit a které nejsou vyhrazeny sněmu
Usnášeníschopnost	Každý z členů rady má 1hlas. Z každého jednání rady a jeho hlasování se pořizuje písemný zápis.
Předseda a místopředsedové	<ul style="list-style-type: none"> jednání jménem svazku obcí oprávnění jednat jménem svazku obcí každý samostatně
Usnášeníschopnost	Podepisování za svazek obcí se děje tak, že k názvu obcí připojí svůj podpis předseda nebo jeden místopředseda nebo všichni společně.
Kontrolní a revizní komise	<ul style="list-style-type: none"> kontrolní, revizní a iniciativní orgán svazku obcí kontrola hospodaření s majetkem a finančními prostředky svazku obcí

	<ul style="list-style-type: none"> • plnění úkolů, kterými ji pověří sněm svazku obcí
Usnášeníschopnost	Z každého jednání komise a jejího hlasování se pořizuje písemný zápis, který podepisuje její předseda.
Financování DSO	
	<ul style="list-style-type: none"> • Pravidelný roční příspěvek člena svazku obcí <ul style="list-style-type: none"> ○ Násobek 1,50 Kč a počtu všech obyvatel (občanů) člena svazku obcí • Přijaté dotace • Dary • Další nahodilé příjmy

Závěr a doporučení

Jedná se o polyfunkční svazek, který je svazkem poměrně aktivním a zastává jednu z hlavních pozic v ORP Hlučín. Jeho orgány se schází méně často, cca jednou za dva měsíce. Sdružení obcí hájí zájmy Hlučínska, pomáhá rozvíjení příhraniční spolupráce a podporuje specifickou regionální identitu. Zaměřuje se zejména na oblast kultury, cestovního ruchu a propagace regionu jako celku. Svazek obcí úzce spolupracuje s MAS Hlučínsko. Svou členskou základnou však nepokrývá území celého správního obvodu ORP Hlučín.

3.2 Svazek obcí mikroregionu Hlučínska

Název DSO	Svazek obcí mikroregionu Hlučínska
Adresa	Mírové náměstí 23, Hlučín 748 01
IČ	70951047
Web	není

Počet členů DSO	15		
Název	ORP	Adresa	IČ
Hlučín	Hlučín	Mírové náměstí 23, Hlučín 748 01	00300063
Dolní Benešov	Hlučín	Hájecká 65, Dolní Benešov 747 22	00299979
Bělá	Hlučín	Bělá 150, Bolatice 747 23	00534650
Bohuslavice	Hlučín	Poštovní 119, Bohuslavice 747 19	00288039
Darkovice	Hlučín	Dlouhá 37, Darkovice 747 17	00635456
Děhylov	Hlučín	Výstavní 17, Děhylov 747 94	00635464
Dobroslavice	Hlučín	Slezská 36, Dobroslavice	00849731
Hať	Hlučín	Lipová 86, 747 16 Hať	00635511
Kozmice	Hlučín	Por. Hoši 3, 747 11 Kozmice	00849961
Ludgeřovice	Hlučín	Markvartovická 48/52, 747 14 Ludgeřovice	00300390
Markvartovice	Hlučín	Šilheřovická 491, 747 14 Markvartovice	00300411
Píšť	Hlučín	Opavská 58/2, Píšť	00300560
Šilheřovice	Hlučín	Střední 305, Šilheřovice 747 15	00300730
Vřesina	Hlučín	21. dubna 1, 747 20 Vřesina	00635545
Závada	Hlučín	Závada 106, Bohuslavice 747 19	00635553

Základní informace o DSO dle stanov	
Předmět činnosti	<ul style="list-style-type: none"> Úkoly v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární ochrany, veřejného pořádku, ochrany životního prostředí, cestovního ruchu. Zabezpečování čistoty obcí, správy veřejné zeleně, shromažďování a odvozu komunálních odpadů a jejich nezávadného zpracování, zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod. Zavádění, rozšiřování a zdokonalování inženýrských sítí a systémů

	<p>veřejné osobní dopravy k zajištění dopravní obslužnosti.</p> <ul style="list-style-type: none"> Úkoly v oblasti ochrany ovzduší, správa majetku obcí, zejména místních komunikací, lesů, domovního a bytového fondu, sportovních, kulturních zařízení a dalších zařízení spravovaných obcemi.
Typ DSO	polyfunkční
Organizační struktura	<ul style="list-style-type: none"> Sněm Rada Předseda Místopředseda Kontrolní a revizní komise
Pravomoci jednotlivých orgánů DSO	
Sněm	<ul style="list-style-type: none"> Rozhodování ve věci voleb a odvolání orgánů Svazku obcí, o přistoupení nových členů svazku obcí. Pravomoc schvalovat rozpočty svazku obcí, závěrečný účet, účetní závěrku svazku obcí, schvalovat změny a doplňky stanov svazku, zánik svazku obcí. Může si vyhradit další pravomoci v oblasti působení svazku obcí.
Usnášenišchopnost	Při přítomnosti alespoň nadpoloviční většiny zástupců členů.
Rada	<ul style="list-style-type: none"> Rozhoduje o všech otázkách, které musí svazek obcí řešit a které nejsou vyhrazeny sněmu. Jednání rady svolává a řídí předseda.
Usnášenišchopnost	Při přítomnosti alespoň nadpoloviční většiny zástupců členů.
Předseda svazku obcí	<ul style="list-style-type: none"> Může být pouze starosta členské obce. Povinen svolat sněm nejméně jednou v každém kalendářním roce následujícím po roce, v němž byl svazek obcí založen a také vždy nejpozději do dvou měsíců po uplynutí doby, na kterou byl sněmem jak předseda svazku řádně zvolen a do dvou měsíců po své rezignaci. Oprávnění jednat jménem svazku obcí samostatně.
Usnášenišchopnost	Jedná samostatně.
Místopředseda	<ul style="list-style-type: none"> Může být pouze starosta členské obce. Oprávnění jednat jménem svazku obcí samostatně.
Usnášenišchopnost	Jedná samostatně.
Kontrolní a revizní komise	<ul style="list-style-type: none"> Tvoří předseda a další dva členové. Volí sněm. Z každého jednání rady a jeho hlasování se pořizuje písemný zápis.
Usnášenišchopnost	V předmětných věcech se rozhoduje nadpoloviční většinou všech členů.
Financování DSO	
	<ul style="list-style-type: none"> Základní vklady členů (0,5 Kč na jednoho obyvatele členu svazku). Pravidelný roční příspěvek členu svazu (1 Kč na jednoho obyvatele). Dary.

- Příspěvky, granty atd.
- Příjem z vlastní hospodářské činnosti.

Závěr a doporučení

Jedná se o polyfunkční svazek, který je svazkem poměrně aktivním a zastává také jednu z hlavních pozic v ORP Hlučín. Jeho orgány se schází méně často, cca jednou za dva měsíce, a jednají především o oblasti sociálních služeb (komunitní plán), sdruženém nákupu energií a kulturních a sportovních programech. Členská základna svazku pokrývá celé území správního obvodu ORP Hlučín a jeho působnost nepřesahuje hranice ORP. Je tak ideálním kandidátem pro rozvoj meziobecní spolupráce obcí v rámci analyzovaného území.

4 Návrhová část

Na území správního obvodu ORP Hlučín působí tedy dva dobrovolné svazky obcí, z nichž jeden sdružuje všech 15 obcí, které spadají do tohoto správního obvodu.

Všechny dobrovolné svazky obcí jsou aktivní a jejich působení v daném území je jednoznačně znatelné (např. spolupráce s MAS Hlučínsko, snaha o rozvoj regionu a podpora cestovního ruchu). Svazek obcí mikroregionu Hlučínska dále rozšiřuje, zlepšuje a prohlubuje spolupráci mezi členy svazku obcí. Tento trend nabízí velkou možnost pro prohloubení meziobecní spolupráce a pro vytvoření platformy vhodné k zefektivnění výkonu samostatné působnosti obcí v rámci analyzovaného území. Výhodou Svazku obcí mikroregionu Hlučínska je také jeho územní působnost, která kopíruje hranice území správního obvodu ORP Hlučín.

Závěr a doporučení

Oba svazky obcí, které působí v ORP Hlučín, jsou svazky aktivní a v regionu silné. Z hlediska projektu se však pro prohlubování meziobecní spolupráce jeví jako příhodnější Svazek obcí mikroregionu Hlučínska, a to především z toho důvodu, že sdružuje všechny obce, které spadají do ORP Hlučín. Zároveň je tento svazek polyfunkční a jeho organizační struktura má jasně vymezené kompetence.

Doporučení ke změnám v rámci tohoto svazku by konkrétně v tomto případě mohlo vést snad jen k realizaci návrhů vzešlých z analyzovaných oblastí samostatné působnosti a k profesionalizaci fungování dobrovolného svazku obcí.

Svazek obcí mikroregionu Hlučínska by se tak v budoucnosti mohl zaměřit v rámci odpadového hospodářství, konkrétně na vybudování hustší sítě sběrných dvorů a dále na třídění, sběr, svoz a nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (např. zřízením obecních kompostáren). V oblasti sociálních služeb ke společnému plánování a k vhodnému rozložení zdrojů za účelem zefektivnění těchto služeb. Neméně důležitou oblastí, ve které je možno nadále rozšiřovat spolupráci mezi obcemi svazku, je oblast školství, a to v souvislosti s posílením regionální identity. Meziobecní spolupráce by se v oblasti školství mohla zejména projevit v možnosti společného čerpání dotací, které by mohly být využity na budování, popř. rekonstrukci školních hřišť a tělocvičen, na celoživotní vzdělávání pedagogů a na případné zajištění ozdravných pobytů pro žáky z území ostravské aglomerace.

Druhé doporučení směřuje k zamyšlení nad stávající organizační strukturou svazku, kde je třeba si uvědomit, že dobrovolný svazek obcí by na jedné straně měl respektovat demokratické principy a vycházet z toho, že jeho vedením budou primárně pověřeni volení představitelé jednotlivých členských obcí (jedná se totiž o zajištění služeb v rámci výkonu samostatné působnosti obcí), ovšem na straně druhé by mělo jít o též o jeho profesionální řízení (tj. existenci odborného manažera pověřeného výkonem běžné činnosti a existence aparátu zaměstnanců, kteří rozumí řešené problematice). Až poté totiž může být vytvořený dobrovolný svazek obcí skutečně fungující organizací, která svým členům poskytuje podporu při plnění úkolů v rámci výkonu samostatné působnosti a při rozvoji daného území, což je dáno především tím, že volení představitelé obcí jsou standardně zaneprázdněni vedením obcí a nedostává se jim dostatek času ke každodennímu vedení další právnické osoby.